

Aşırmacılık (Plagiarism) ve İnternet

Doğan Kökdemir

kokdemir@baskent.edu.tr

Eleştirel - Yaratıcı Düşünme ve Davranış Araştırmaları Laboratuvarı

Bundan 5 – 10 sene önce öğrenci ödevlerinin hazırlanmasında yapılan aşırıcılıkla ilgili farkındalık daha rahat sağlanıyordu. Kaynaklar belliydi ve öğrenciler eğer bu kaynaklardan bilgileri aşırıp kendi proje ve ödevlerinde, sanki kendileri yazmış gibi kopyalamaya kalkarlarsa bu davranışın ortaya çıkarılması pek de uzun sürmüyordu. Günümüzde ise internet gibi aslında bilgi paylaşımına yönelik olan bir aracın, bilgi çalınmasına olanak sağlayan bir güç haline gelmesi aşırıcılık konusunda yeni problemler ortaya çıkardı. Artık, eğer bir aşırıcılık söz konusu ise bunun izini bulmak eskisi kadar kolay değil, üstelik “kes-yapıştır” özelliği sayesinde bu iş artık daha da cazip.

Amerikan Psikologlar Derneği (<http://www.apa.org>), bu konuda eğitmenlere birtakım öneriler sunuyor. Her ne kadar bu öneriler sorunun özünü ortadan kaldırmak konusunda mucize sunmasa da, olası aşırıcılık davranışını engellemeye yönelik fayda sağlayabilir:

1. Öğrencilere aşırıcılık hakkında bilgi verin. Ufak bir olasılık da olsa, bazı öğrenciler bunun “ahlaksızlık” olduğunu, disiplin suçu olduğunu bilmiyor olabilirler.
2. Aşırıcılık durumunda uygulanacak olan yaptırım açık ve kesin olsun. Pek çok üniversitede aşırıcılık durumunda, dersin diğer gereklilikleri yerine getirilse bile aşırıcılık yapan öğrenci o dersten F notu alıyor.
3. Kaynakları sınırlandırın. “Nereden bulursanız olur” yaklaşımı yerine, ödev ve projelerde öğrencilere sadece belirli dergiler ve/veya kitapları kullanmaları şart olarak getirilebilir. Bu, özellikle internet tabanlı aşırıcılığı engellemek için önemli bir yaklaşım.
4. Öğrencilerin ödevlerini kontrol edin.

İnternet üzerinde, internet aşırıcılığını engellemeye yönelik siteler de mevcut. Bunlardan en önemlisi Turnitin.com (<http://www.turnitin.com/>). Elinizdeki ödevleri, bu sitedeki veritabanı ile karşılaştırıp aşırıcılık yapılan ödevleri yakalamanız mümkün. Ücretli olan bu servisin deneme kullanımı da var. Belki işinize yarar.

